

PYTANIE JAWNE

10.

Motyw tańca śmierci

**Omów zagadnienie na
podstawie znanych
Ci fragmentów
Rozmowy Mistrza
Polikarpa ze Śmiercią.
W swojej odpowiedzi
uwzględnij również
wybrany kontekst.**

Wstęp:

Taniec śmierci to jedna z najpopularniejszych alegorii w literaturze i sztuce późnego średniowiecza.

Celem tego typu przedstawień było upomnienie przed nieuchronnym końcem życia, ale pokazanie rozczarowania przemijalnością i marnością ludzkiego życia. Większość dzieł realizujących ten motyw ukazuje trupy w stanie rozkładu lub szkielety w ludycznym geście triumfu wiodące w tanecznym korowodzie przedstawicieli wszystkich stanów społecznych.

Teza:

Motyw tańca śmierci był szczególnie akcentowany i eksponowany w epokach, w których życie wiązało się ze sporym ryzykiem i możliwością szybkiej śmierci.

SŁONIK

Argument:

Śmierć to jeden z najpopularniejszych motywów doby średniowiecza. Mówi się nawet, że ludzie tamtych czasów ją oswoil. Było kilka przyczyn takiego stanu rzeczy: liczne wojny, wybuchające zarazy, publiczne egzekucje czy filozofia epoki, która wskazywała, że życie na Ziemi jest chwilowe, a głównym celem jest spotkanie z Bogiem.

Średniowiecze nie tylko oswaja śmierć, ale stara się dociec, jak ona wygląda. Jeden z jej wizerunków pojawia się w „Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią”.

SŁONIK

Przedstawiona została jako rozkładający się trup kobiety. Jest groźna i odrażająca. Nie ma kawałka nosa i warg, z jej oczu płynie krwawa rosa. Anonimowy autor porównuje ją do ludożercy. Zgrzyta zębami, wymachuje kosą. Pojawia się na prośbę Polikarpa, któremu opowiada swoje dzieje. Prowadzi z nim dialog, w którym ujawnia zasady, którymi się kieruje, a są one dosyć proste: „Każdy w jej szkole być musi” i bogaty, i biedny, zdrowy i chory, stary i młody, król i prosty chłop, mężczyźni i kobiety. Taki sposób przedstawienia nawiązuje do znanego w średniowieczu motywu tańca śmierci.

Kontekst

Motyw tańca śmierci znaleźć można także w naturalistycznej bajce Elizy Orzeszkowej „Wesele Wiesiołka”. Bajka przedstawia dzień zaślubin Wiesiołka z arystokratyczną Malwą. Zaproszone na wesele kwiaty należą do różnych grup przypominających grupy społeczne. Te piękne tworzą kwiatową arystokrację, a te pospolite tworzą plebs. Dzień zaślubin Wiesiołka z Malwą jest dniem śmierci ich wszystkich, gdyż na łąkę przychodzi chłop z kosą. Swoim wyglądem przypomina śmierć (białe odzienie i kosa). Jednym cięciem ścina wszystkie kwiaty, nie patrząc, czy są zwyczajne, czy należą do kwiatowej arystokracji. Pod jego kosą giną wszystkie.

Zakończenie:

Motyw dance macabre występował w wielu epokach literackich, a jego głównym celem było przypomnienie wszystkim, że przed śmiercią nie ma ucieczki i wobec niej wszyscy jesteśmy równi.